

MITEN LOKAKUU YLISTÄÄ LUOJAA?

Suomenkieliset kuukausien nimet ovat mukavia. Ne nousevat luomakunnan ja maatalousyhteiskunnan vuodentakierrosta. Syyskuussa alkaa syksy, lokakuussa maa on lokainen, marraskuussa maa on marras, marsto, siis melkein kuollut ja joulukuussa on joulu. Joulukuuta ja elokuuta lukuun ottamatta kuukausien suomalaiset nimet mainitaan jo 1544 ilmestyneessä Agricolan rukouskirjassa. Hyvä Agricola! Hyvä kuvaileva suomen kieli! Monissa eurooppalaisissa kielissä kuukausien nimet rakentuvat toisin. Syyskauden osalta vaikkapa ruotsin september-oktober-november-december on sisällöltään tylsä: latinan lukusanoista johdetut kuukausien nimet kertovat, että menossa on vuoden seitsemäs, kahdeksas, yhdeksäs ja kymmenes kuukausi. (Roomalaisen kalenterin vuosi alkoi maaliskuusta.) Meillä on vuodenaikojen vaihtelusta ja luomakunnan rikkaista ilmiöistä kertova kalenteri.

Runebergin kirjoittamassa virressä 573 todetaan, että ”Syys, kevät, kesä, talvi Luojaansa ylistää.” Heinäkuu laulaa toista laulua kuin helmikuu. Lokakuu ylistää toisin kuin toukokuu. Miten lokakuu ylistää Luojaa? Millaista kiitosvirttä lokakuu veisaa?

Lokakuu kiittää hämärästä, sumusta ja harmauden sävyistä. Lokakuu ylistää pelkistymisen lahjaa ja lupaa luovuttaa, kun ei jaksaa. Lokakuu iloitsee hitaudesta, hiljaisuudesta ja sateen ropinasta peltikatolla. Lokakuun lätäköt kutsuvat pieniä keltaisia saappaita iloon. Suppilovahverot laulavat kiitoslaulun maan tasalta.

Lokakuun kanssa kiitämme Sinua, Luoja.

Kirkkoherra Annakaisa Rantala, Orimattilan seurakunta